

Lørdag 20. oktober 2007

Gunnhild Sundli
Derfor slet hun med
GÅTE-SUKSESSEN

Klimakrisen
Rust deg for
**MATPRIS-
SJOKKET**

Holmenkollarkitekten
Tegnet verdens
HØYESTE HUS

Tyske snekkere
Tre lærlingår
PÅ LOFFEN

Kunne ikke være yodmyk

Gerd-Liv Valla utelukker forsoning med Ingunn Yssen

Arkitektur

notiser

Tegnet hipt hopp

Med urban **skaterbakgrunn**
har **belgisk-franske Julien
De Smedt (32)**, bosatt
i paddeflate **Danmark**,
skapt den nye
Holmenkollbakken.

Man trenger ikke
ha sittet inne for
å tegne et godt
fengsel, mener
arkitekten.

Slik skapte han et nytt landemerke

KØBENHAVN (VG) De første gangene vinnerarkitekten Julien De Smedt så Holmenkollbakken på avstand, syntes han den lignet et hvitt hårstrå som stakk ut av det store åslandskapet over byen.

Da han kom innpå bakken, ble han slått av byggeverks røffhet og brutalitet, men også av den vakre beliggenheten over byen og fjorden.

- Dere nordmenn har et barskt forhold til naturen. Det slo meg da jeg sto på toppen av Prekestolen, temmelig skjæven, sier den danskbaserte arkitekten.

- Siden dere er vant til svimlende høyder, har jeg laget et utsiktsplata på toppen av den nye Holmenkollbakken, som er ment å bidra til å forsterke forholdet og dialogen mellom befolkningen, byen og hoppbakken, sier han.

Vinnerutkastet er frosset fast i en sammenhengende bevegelse og i en idé som stråler.

Det er en lysende skarp og enkel silhuett som kan bli Oslos nye landemerke, der den

ligger elegant bakoverlent i landskapet, hvilende på mer enn hundre års hopptradisjoner i høyden over hovedstaden.

Den er tuffet på tradisjoner som skal videreføres med spektakulære høyteknologiske elementer som peker vei mot vårt eget fremtidsamfunn.

Julien har tenkt en del på hvorfor nordmenn er så overrasket over at en arkitekt født i Paris, oppvokst i Brussel og bosatt i København kunne kaste seg over nasjonal-klenodiet i Oslo.

Svaret henger på en oppslagstavle på hans unge arkitektkontor på trendy Vestebro i København:

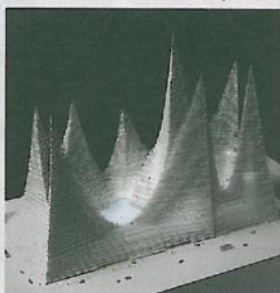
Det manipulerer bildet viser en mørkhåret kvinne som svever over kulen på en nydesignt hoppbakke i Østerrike.

Når Zaha Hadid, en irakisk arkitekt, kunne tegne den nye hoppbakken i Inns-

FLOTT HOPP: En ren kontinuerlig linje fra toppen og helt ned i arenaen preger Julien De Smedts nye Holmenkollbakke. Oslos nye profil bygger på tradisjoner, men lyser også inn mot fremtidssamfunnet Norge. I 2011 blir det VM i den nye Holmenkollbakken.
Illustrasjon: JDS Architects

HATTENNER: Julien De Smedts og Bjarke Ingels prisbelønte boligbygg i Ørestaden syd for København. Foto: JOHAN FOWELIN.

LAS VEGAS HOTELL: Hvordan skaper man den sanne opplevelse av Las Vegas, klisjenes by, spurte Julien De Smedt seg, da han tegnet dette storskalakomplekset der hotellrommene strekker seg spektakulært i været. Illustrasjon: JDS Architects.

VERDENS STØRSTE HUS: På innsiden av den mer enn en kilometer høye bygningen (1111 meter) som Julien De Smedt har tegnet til byen Shenzhen i Kina. Bygningen er ment å fungere som en hel bydel i seg selv. Illustrasjon: JDS Architects.

BAKKEN & BYEN: Oslos festes- teakterasse skal ligge på toppen av den nye Holmenkollbakken og er ment å ivareta den kommunikasjonen som i alle år har eksistert mellom byfolket og bakken. Illustrasjon: JDS Architects.

bruck, så kunne jeg prøve meg på Holmenkollen. Som arkitekt er vi ikke spesialister inn mot ett felt, men vi er veldig gode til å lytte, sier Julien De Smedt.

Nå åpner han et kontor med 15 ansatte i Oslo, som kun har som oppgave å få på plass fyrtårnet av en hoppbakke der oppe i Kollen, før prøve-VM i 2010.

Julien De Smedt vokste opp på et skateboard mellom byens murstein, asfalt, stål og glass.

Storbyen sitter godt fast i bena på den unge, nytenkende og prisbelønte arkitekten.

Byrommet i Brussel var lekeplassen hans, og 16 år gammel bestemte han seg for å bli arkitekt.

Året etter begynte han på arkitektutdannelsen, som brakte ham til fire byer og fem ulike skoler. Allerede for han var ferdig, ble han plukket opp av den hollandske stjernearkitekten Rem Koolhaas Office for Metropolitan Architecture (OMA), der han jobbet i to år før han fullførte utdannelsen i Los Angeles og London.

Ideen om å lage en spillefilm sammen med den danske arkitektkollegaen Bjarke Ingels, som også jobbet på OMA, førte dem sammen til København, der de startet samarbeidet i firmaet PLOT.

Mens de ventet på spillefilmstøtte, sendte de inn forslag til arkitektkonkurranser, som

de hele tiden vant. Filmplanene ble lagt på is, og det som begynte som en lek, fortsatte med big business og 60 ansatte. De to unge arkitektene ble raskt medeindringer og omtalt som radikalt nytenkende bygningskunstnere med en helt spesiell iderikdom og et talent som brøt med alle tradisjoner.

Danmark hadde hatt Arne Jacobsen og Jørn Utzon. Nå hadde de Bjarke Ingels og Julien de Smedt.

Hver gang de åpnet døren til sitt storbykreative arkitektkontor på Vesterbro, töt det inn minst et dusin japanske arkitektstudenter som ville se sine lett provoserende, støyende og fantasifulle guruer.

De vant priser, til og med arkitektverdens Oscar, Gull-leven på arkitekturbienningen i Venezia i konkurranse med verdensnavn som Daniel Libeskind, Frank Gehry, Zaha Hadid, Renzo Piano og Henning Larsen, for et konserthus til Stavanger. Som Stavanger ikke ville ha.

Arkitekturens lynskarpe jsetsettere ble innkalt til Slottet for å motta flere priser, de reiste verden rundt som gjesteforelesere og så sin annerledesarkitektur reise seg i København.

PLOT besto av mye lekenhet, litt naivitet,

litt pragmatisme og masse OMA-tilnærming, lurt i Rotterdam: En analytisk tilnærming til arkitekturen, der hver nye oppgave skulle løse et spesifikt problem.

Målet var som hos Rem Koolhaas, å rive ned dogmene, og bygge opp noe helt nytt på ruinene av dem. Det endte etter all suksessen med arkitektonisk skilsmisse etter fem år, i 2006, og til mange spekulasjoner i mediene.

Julien De Smedt driver i dag sitt eget firma, JDS architects, i de samme lokaliene på Vesterbro i København, og velger fortsatt å holde tyst om årsaken til bruddet.

— Du som har 80 prosent av oppdragne dine andre steder enn i Danmark, kunne benyttet anledningen til å dra fra København da dere splittet opp?

Det var ikke aktuelt, fordi København var blitt mer enn bare et hjem for meg, sier Julien.

Han har kjæresten sin Prisca der, og en stor klassisk høyloftet byllighet med buede vinduer og utsikt over Frederiksberg-parken.

Tidligere bodde han på Kongens Nytorv, så midt i byen som bare en hyperurbanist kan få det.

– Vi fikk overdose av det verste byen har å by på der. Turistene, muskelidiotene og det miljøet du ikke har særlig mye til overs for.

Det gjorde meg negativ og hatefull, og tvang oss til å flytte vekk, sier han.

Julien De Smedt har ikke sluttet å vekke oppsikt med arbeidene sine.

Nå har han tegnet verdens høyeste og største bygning – en arkitekts våte drøm, til byen Shenzhen i Kina.

Bygningen er mer enn en kilometer høy, 1111 meter, og er tenkt å skulle romme 4,4 millioner kvadratmeter og 120 000 mennesker, Kinas hurtigvoksende middelklasse. Byggverket er som en vertikal by i seg selv, der utfordringen er å få det sosiale og logistiske til å fungere, derav navnet Logistic City.

– Vi var ikke spesielt fornøyd med størrelsen i starten, fordi man når et kritisk punkt hvor typografien til slutt blir ikke-eksisterende. I stedet for å lage en drøss med etasjer, bestemte vi oss for å lage en drøss med nabolag, med parker og sosiale møtesteder, butikker, kontorer og helser som går i spiraler i stedet for rett opp og ned.

Drømmen om å skape en tredimensjonal by inne i en bygning, som i seg selv etteraper Kinas grønnkledde åser og berg og som har store hull i bygningsfasaden med innfelte vindmøller som skaper ny luft, er realisert på tegnebrettet.

– Ubrukelig utopia, eller er det noe som virkelig kan realiseres?

– Det er en sosial og bærekraftig bygning og en forsmak på hva som vil komme. Selv om det virker crazy i dag, er formålet å tenke nytt om fremtiden og måten vi skal leve på. Jeg skulle gjerne bodd der, sier Julien De Smedt, som har sine beste øyeblikk i livet når han får skape noe.

”Jeg vil ha arkitektur som gir noe i stedet for bare å være noe.”

Han tilhører den generasjonen av arkitekter som er mindre opptatt av det estetiske og mer opptatt av action og det energiske rundt arkitekturen.

– Jeg vil ha arkitektur som gir noe i stedet for bare å være noe, sier han.

Hans eget favoritttema er natur og økologi brukt i arkitekturen. En av hans inspiratorer er den kanadiske designeren og tenkeren Bruce Mau og hans Massive Change-filosofi. Julien er kritisk til guruer og store arkitektkontorers hang til å lage ikonbygninger for å promotere ulike byer med arkitektur.

Resultatet er pompøse praktbygninger som gjerne glimrer, men som dypest sett er likegyldige, mener han.

ARKITEKTUR-TENKER: – *Jeg har de lykkeligste øyeblikkene i livet mitt når jeg kan skape noe, sier Julien De Smedt.*

God arkitektur

for Julien er arkitektur som aktiviserer og rører mennesker og som tenker mindre på form og mer på innhold.

– **Shaping** isteden av styling, sier han.

– 90 prosent av det de store verdensnavnene lager, mangler arkitektoniske utfordringer. Først og fremst fordi de ikke holder hånden sin på arbeidet selv. De er kommet inn i en syklus hvor de er blitt produsenter.

Han er også skeptisk til at oppdragsgiverne til nye byggeprosjekter i altfor stor grad får styre utviklingen av arkitekturen, på bekostning av dem som fødes og dør i den, nemlig folk flest.

Å vinne konkurransen om den nye Holmenkollbakken kom som en stor overraskelse på Julien de Smedt.

Arkitekten som berømmes for å mikse forsiktighet med storhet, og som får det til å bli noe helt uventet, har blitt seg merke i at 70 prosent av stemmegiverne i en nettundersøkelse i Norge er positive til den nye Holmenkollbakken hans.

– Det er en sjelden høy score og gjør meg glad, sier Julien De Smedt.

Tekst: KARIN MURI

epost: karin.muri@vg.no

Foto: JAN JOHANNESSEN

epost: jan.johannessen@vg.no

i DANMARK

